

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ЯК ОСНОВНА ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

Журавльова Т.О.

кандидат економічних наук, професор
завідувач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Попов Р.Р.

магістр 2 року навчання,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Міжбюджетні відносини – це важлива складова бюджетної системи, що відображає систему зв'язків між органами влади різних рівнів.

У 2015 році здійснено перший етап фінансової децентралізації: прийнято зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України щодо передачі органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень і закріплення стабільних джерел доходів для їх реалізації.

Пріоритетами запроваджених змін визначено розширення прав органів місцевого самоврядування у прийнятті рішень та надання їм повної бюджетної самостійності щодо наповнення своїх бюджетів та здійснення видаткових повноважень. Одночасно передбачено збільшення джерел формування доходної бази місцевих бюджетів за рахунок передачі окремих доходів з державного бюджету, запровадження нового виду податку – акцизного податку з кінцевих продажів, розширення бази оподаткування податком на нерухомість.

За 2016 рік до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 146,6 млрд. грн., що складає 116,3% від річного обсягу надходжень, затвердженого місцевими радами. Приріст надходжень до загального фонду проти 2015 року (у співставних умовах та без урахування територій, що не підконтрольні українській владі) склав 49,3% або + 48,4 млрд. грн. Темп росту фактичних надходжень податку на доходи фізичних осіб, у порівнянні з 2015 роком, становить 147,3%, плати за землю – 161,2% [1].

Загалом обсяг надходжень до бюджетів місцевих рад зростає, а саме:

- податок на доходи фізичних осіб за 2016 рік склав 79,0 млрд. грн., рівень виконання річного показника, затвердженого місцевими радами становить 112,9%;

- плата за землю – 23,3 млрд. грн., рівень виконання річного показника, затвердженого місцевими радами – 114,7%;

- податок на нерухоме майно на 2016 рік затверджені місцевими радами в обсязі 1,2 млрд. грн.; фактичні надходження склали 1,4 млрд. грн. [1].

Дотримання умов фінансової децентралізації вимагає застосування міжбюджетних трансфертів на всіх рівнях бюджетної системи України.

Міжбюджетні трансферти є основною формою реалізації міжбюджетних відносин і спрямовані на збалансування та вирівнювання фінансової спроможності відповідних бюджетів. Так, місцеві бюджети одержали 196,0 млрд. грн. трансфертів, що складає 99,6% від передбачених розписом асигнувань на 2016 рік [2].

Дотація є ефективним методом бюджетного регулювання, який визначає річну фіксовану суму коштів, що виділена з бюджету вищого рівня на

безповоротній основі для збалансування бюджету нижчого рівня у випадках перевищення його видатків над доходами і терміном на 1 рік. У 2016 році базова дотація перерахована в сумі 4,7 млрд. грн. або 98,0% до розпису асигнувань на рік [3].

Субвенції – вид міжбюджетних трансфертів для використання на певну мету (тобто це дотації, які мають цільове призначення). У 2016 році перераховані субвенції: на соціальний захист населення в сумі 94,2 млрд. грн. (в межах фактичних зобов'язань) або 99,7% від передбачених розписом на рік; освітню - в сумі 44,5 млрд. грн. або 100,0% до розпису на рік; медичну - в сумі 44,4 млрд. грн. або 100,0% до розпису на рік; на соціально-економічний розвиток окремих територій перераховано в сумі 3,3 млрд. грн. або 100,0% до розпису на рік; на формування інфраструктури ОТГ перераховано в сумі 1,0 млрд. грн. або 100,0% до розпису на рік [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що забезпечення ефективності фінансової політики та економічного зростання регіонів значною мірою залежить від розв'язання проблем формування місцевих бюджетів та вдосконалення міжбюджетних відносин.

Література:

- 1.Офіційний сайт Міністерства фінансів України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>
- 2.Децентралізація.-[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/>
- 3.Офіційний сайт Державної казначейської служби в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
- 4.Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.- [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/>

ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІЗМАЇЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Осипов В.І.

доктор економічних наук,
професор кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Папуша П.А.

магістр 2 року навчання,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Метою управління місцевими фінансами є досягнення фінансової стабільності та створення належного рівня фінансової незалежності регіону, що, у свою чергу, проявляється у збалансованості місцевих бюджетів, відсутності місцевого боргу, забезпечення місцевих потреб населення [1].

Починаючи з 2015 року у бюджетному законодавстві відбулося зростання бюджетного потенціалу регіонів, наслідком якого було змінено механізм формування доходів та надходжень до місцевих бюджетів, що забезпечило на практиці значне підвищення фінансової самостійності місцевих бюджетів.